

Sygn. akt I Ca 510/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 08 marca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca: SSO Barbara Bojakowska (ref.)

Sędziowie SSO Iwona Podwójniak

SSR del. Mirosław Chojnacki

Protokolant: star. sekr. sąd. Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 08 marca 2017 roku w Sieradzu

na rozprawie

sprawy z powództwa J. S. (1), B. B. (1) i K. B.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w Ł. i Spółdzielni (...) z siedzibą w Ł.

o zapłatę i usunięcie naruszeń

na skutek apelacji powodów i pozwanego (...) S.A.

z siedzibą w Ł.

od wyroku Sądu Rejonowego w Łasku

z dnia 31 marca 2016 roku, sygnatura akt I C 147/10

I. zmienia zaskarżony wyrok w całości nadając mu treść:

„1. nakazuje pozwanemu Spółdzielni (...) z siedzibą w Ł. usunięcie kabla podziemnego znajdującego się nieruchomości położonej w Ł., składającej się z działek

nr (...) o łącznej powierzchni 0,2638 ha objętej księgą wieczystą

Kw. nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Łasku V Wydział Ksiąg Wieczystych – biegnącego pod powierzchnią gruntu na odcinku od złącza (...) na budynku przy ulicy (...) do granicy z działką nr (...) o powierzchni 0,1803 ha objętej księgą wieczystą Kw. nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Łasku

V Wydział Ksiąg Wieczystych - w terminie 6 miesięcy od daty uprawomocnienia się niniejszego wyroku,

2. zasądza od pozwanej Spółdzielni (...) z siedzibą w Ł. na rzecz powódki J. S. (1) kwotę 7 747,47 zł (siedem tysięcy siedemset czterdzieści siedem złotych 47/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 31 marca 2016 roku do dnia zapłaty,

3. zasądza od pozwanej Spółdzielni (...) z siedzibą w Ł. na rzecz powodów B. B. (1) i K. B. solidarnie kwotę 1 203,94 zł (jeden tysiąc dwieście trzy złotych 94/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 31 marca 2016 roku do dnia zapłaty,

4. zasądza od pozwanej Spółdzielni (...) z siedzibą w Ł. na rzecz powódki J. S. (1) kwotę 610,00 zł (sześćset dziesięć złotych 00/100),

5. oddala powództwo wobec pozwanej Spółdzielni (...) z siedzibą w Ł. w pozostałym zakresie,

6. oddala powództwo wobec pozwanego (...) S.A. z siedzibą w L. w całości,

7. zasądza od powodów J. S. (1), B. B. (1) i K. B. na rzecz pozwanego (...) S.A. z siedzibą w L. kwotę 1200,00 zł (jeden tysiąc dwieście złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego,

8. zasądza od pozwanej Spółdzielni (...) z siedzibą w Ł. na rzecz powodów następujące kwoty: J. S. (1) 732 (siedemset trzydzieści dwa) złote, B. B. (1) i K. B. 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

9. nie obciąża stron kosztami sądowymi, które przejmuje na rachunek Skarbu Państwa.”

II. oddala apelację powodów w pozostałym zakresie;

III. zasądza od powódki J. S. (1) na rzecz pozwanego (...) Oddział

(...) S.A. z siedzibą w L. kwotę 1 225,00 zł (jeden tysiąc dwieście dwadzieścia pięć złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kwota 900,00 zł (dziewięćset złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego pozwanego w postępowaniu apelacyjnym.

IV. zasądza od pozwanej Spółdzielni (...) z siedzibą w Ł. na rzecz powodów następujące kwoty: J. S. (1) 688 (sześćset osiemdziesiąt osiem) złotych, B. B. (1) i K. B. 330 (trzysta trzydzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I Ca 510/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Łasku, w sprawie z powództwa J. S. (1), B. B. (1) i K. B. przeciwko (...) S. A. z siedzibą w L. i Spółdzielni (...) z siedzibą w Ł. o zapłatę i usunięcie naruszeń, nakazał pozwanemu (...) S.A. w L. usunięcie kabla podziemnego znajdującego się nieruchomości położonej w Ł., składającej się z działek nr (...), o łącznej powierzchni 0,2638 ha, objętej księgą wieczystą Kw. nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Łasku V Wydział Ksiąg Wieczystych – biegnącego pod powierzchnią gruntu na odcinku, od złącza (...) na budynku przy ulicy (...), do granicy z działką nr (...), o powierzchni 0,1803 ha, objętej księgą wieczystą Kw. nr (...) prowadzoną przez Sąd Rejonowy w Łasku V Wydział Ksiąg Wieczystych - w terminie 6 miesięcy od daty uprawomocnienia się niniejszego wyroku, (pkt. 1).

Ponadto Sąd Rejonowy zasądził od pozwanego (...) S.A. w L.

na rzecz powódki J. S. (1) kwotę (...) 91 z ustawowymi odsetkami od dnia 29 grudnia 2010 roku do dnia zapłaty (pkt. 2), na rzecz powodów B. B. (1) i K. B. solidarnie kwotę 73,21 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 29 grudnia 2010 roku do dnia zapłaty (pkt. 3) i na rzecz powódki J. S. (1) kwotę 3660 zł (pkt. 4), oddalając powództwo wobec pozwanego (...) S.A. w L. w pozostałym zakresie (pkt. 5) i powództwo wobec pozwanej Spółdzielni (...) z siedzibą w Ł. (pkt. 6).

Sąd pierwszej instancji zasądził także: od powodów solidarnie na rzecz pozwanej Spółdzielni (...) z siedzibą w Ł. kwotę 1200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego (pkt. 7), od pozwanego (...) S.A. w L. na rzecz powodów solidarnie kwotę 562,74 zł tytułem częściowego zwrotu kosztów procesu (pkt. 8). oraz nakazał pobrać od pozwanego (...) S.A. w L. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Łasku kwotę 4288,18 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych (pkt. 9)

i nie obciążył stron kosztami sądowymi w pozostałym zakresie (pkt. 10).

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł na ustaleniach i wnioskach, których istotne elementy przedstawiały się następująco:

umową z dnia 17 grudnia 1997r. Gmina Ł. oddała Spółdzielni (...) w Ł. w użytkowanie wieczyste na 99 lat działkę nr (...), o powierzchni 0,1803 ha, położoną w Ł., przy ulicy (...) oraz przeniosła własność budynku pawilonu handlowego oraz budynku gospodarczego. Z zapisów umowy wynika, że opisana działka pozostawała w użytkowaniu Spółdzielni od 5 grudnia 1990r.

Umową z dnia 2 lipca 1993r. Z. i J. małż. S. kupili od Spółdzielni (...) w Ł. nieruchomość położoną w Ł., przy ulicy (...), składającą się z działki nr (...), o pow. 0,2059 ha. Przedstawiciele Spółdzielni oświadczyli, że na działce znajduje się rozpoczęta budowa pawilonu murowanego piętrowego w stanie surowym zerowym.

Umową z dnia 16 lutego 1998r. Gmina Ł. sprzedała J. i Z. małżonkom S. działkę nr (...), o powierzchni 0,0570 ha, położoną w Ł., przy ulicy (...). Z zapisów umowy wynika, że opisaną działkę przeznaczoną w planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę mieszkaniowo - usługową na terenach zadrzewionych postanowiono przeznaczyć do sprzedaży małżonkom S. jako grunt niezbędny do poprawienia warunków zagospodarowania już posiadanej działki nr (...).

19 maja 2007r. Z. S. i J. S. (1), jako współwłaściciele w częściach po 1/2 nieruchomości, składającej się z działek nr (...), zabudowanych dwoma budynkami murowanymi, w których ustanowiona została odrębna własność lokali zawarli umowę, na mocy której stali się właścicielami poszczególnych lokali i współwłaścicielami działek oraz części budynku i urządzeń, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli lokali.

Postanowieniem z dnia 10 grudnia 2009r., wydanym w sprawie sygn. akt I Co 1395/09 Sąd Rejonowy w Łasku przysądził prawo własności lokalu stanowiącego odrębną nieruchomość położonego w Ł., przy ulicy (...), oznaczonego literą

(...) o pow. 367 m², dla którego w Sądzie Rejonowym w Łasku Wydziale Ksiąg Wieczystych urządzona jest księga wieczysta Kw. nr (...) oraz związanego z prawem własności przedmiotowego lokalu udziału wynoszącego (...) we współwłasności nieruchomości wspólnej, którą stanowią działki nr (...), o łącznej powierzchni 0,2638 ha, położone w Ł., przy ulicy (...) oraz części budynku i urządzenia, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli lokali, dla której w Sądzie Rejonowym w Łasku Wydziale Ksiąg Wieczystych urządzona jest księga wieczysta Kw. nr (...), na rzecz małżonków B. B. (1) i K. B. do ich majątku wspólnego oraz nakazano Z. S. wydanie nabywcom wyżej opisanej nieruchomości.

Przez nieruchomość powodów tj. działkę nr (...) przechodzi podziemny kabel energetyczny. O jego istnieniu powodowie dowiedzieli się od G. G., który na zlecenie powódki J. S. (1) prowadził roboty ziemne w zakresie przyłączenia nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacyjnej. Prace te były uzgodnione z Miejskim Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Na dostarczonej dokumentacji technicznej i geodezyjnej nie było uwidocznionego kabla.

O uszkodzeniu kabla wykonujący roboty dowiedział się od pracowników energetyki, którzy zostali poinformowani o braku prądu na nieruchomości Spółdzielni (...), na której funkcjonował market. W tym czasie na nieruchomości powodów było zasilanie. W ocenie G. G. kabel odchodzi od szafki rozdzielczej na nieruchomości powódki i biegnie pod ziemią około 0,5 m, równoległe do budynku do działki Spółdzielni. Do szafki rozdzielczej dostęp mają tylko pracownicy energetyki. Powodowie nie mają możliwości odłączenia prądu bez uszkodzenia plomb.

J. S. (1) poniosła koszty częściowego wykonania prac kanalizacyjnych w kwocie 3050 zł, a także koszty związane z naprawą kabla energetycznego i przestojem niekontrolowanym prac w kwocie 610 zł.

Pismem z dnia 16 czerwca 2010r. J. S. (1) zwróciła się do Spółdzielni (...) o usunięcie kabla energetycznego w terminie 3 dni. Poinformowała, że na jej nieruchomości trwają roboty ziemne w zakresie przyłączenia do miejskiej sieci kanalizacyjnej. Nie mogą być one kontynuowane z uwagi na brak wiedzy o przebiegu kabla. Wniosła o zwrot kosztów wynikających z załączonej faktury wystawionej przez wykonawcę robót za naprawę kabla energetycznego i niekontrolowany przestój prac.

W odpowiedzi na to pismo Spółdzielnia (...) w Ł., pismem z dnia 17 czerwca 2010 r. poinformowała powódkę, że w sprawie usunięcia przewodów zasilających stroną jest zakład energetyczny. Odesłano bez księgowania załączoną przez powódkę fakturę.

Pismem z dnia 24 czerwca 2010r. J. S. (1) została poinformowana przez (...) S.A. Rejon Energetyczny S., że kabel zasilający będący przedmiotem sporu nie stanowi własności zakładu. Wskazano, że zgodnie z treścią umowy sprzedaży energii elektrycznej oraz świadczenia usług przesyłowych pomiędzy przyłączonym odbiorcą, z zakładem, granica własności urządzeń jest ustalona w złączu kablowym, z którego ten kabel jest zasilany.

Pismem datowanym na 30 czerwca 2010r. J. S. (1) zwróciła się do Spółdzielni (...) w Ł. o zaniechanie naruszeń w zakresie korzystania z przyłącza energetycznego i usunięcie przeprowadzonego kabla oraz zażądała wynagrodzenia za korzystanie

z nieruchomości za 10 lat wstecz w kwocie 17267,52 zł (1 000 zł plus podatek VAT

od kwoty netto 10306,91 zł w wysokości 2267,52 zł) i zwrot kosztów w wysokości 3050 zł wynikającej z załączonej faktury VAT wystawionej przez wykonawcę robót za wykonanie części przyłącza kanalizacyjnego. Ponadto powódka za bezumowne korzystanie

z nieruchomości wyznaczyła czynsz w wysokości 300 zł plus podatek VAT od kwoty netto 206,14 zł w wysokości 45,35 zł, tj. 345,35 zł za każdy rozpoczęty miesiąc od dnia otrzymania pisma do momentu usunięcia naruszeń.

Biegły sądowy z zakresu instalacji i urządzeń elektrycznych, na potrzeby niniejszej sprawy dokonał analizy sposobu zasilania obiektów budowlanych, a następnie odniósł się

do nieruchomości będących przedmiotem niniejszej sprawy tj. nieruchomości przy ul. (...), stwierdzając, że sposób zasilania obiektów budowlanych jest ujednolicony. Związany jest on podziałem własności sieci i instalacji elektrycznej. Każdy obiekt budowlany zasilany jest z sieci zasilającej 3 x 230/400 V, która jest własnością przedsiębiorstwa energetycznego do którego właściciel obiektu występuje o warunki zasilania. W zależności od mocy zapotrzebowanej zasilanie obiektu budowlanego może być jedno bądź trójfazowe, zasilanie jest realizowane za pomocą przyłącza, które łączy sieć zasilającą ze złączem obiektu budowlanego. Przyłącze może być napowietrzne bądź kablowe, przewodami izolowanymi bądź gołymi. Obecnie przyłącza wykonywane są przewodami izolowanymi. Właściciel obiektu budowlanego podpisuje umowę na dostarczanie energii elektrycznej z przedsiębiorstwem energetycznym. W złączu budynku znajdują się zabezpieczenia główne budynku, jest to miejsce rozdziału własności. Do złącza budynku właścicielem jest przedsiębiorstwo energetyczne. Ze złącza wychodzą wlv/wewnętrzne linie zasilające/, których właścicielem jest właściciel budynku, również cała instalacja wewnątrz budynku jest własnością właściciela budynku. Zadaniem wlv jest rozprowadzenie instalacji elektrycznej po całym budynku i nieruchomości poprzez rozdzielnice piętrowe. Tego typu zasilania były stosowane w starych rozwiązaniach, zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami przyłącza do budynków wykonywane są jako czteroprzewodowe o ile przekroje przewodów takiego przyłącza są większe bądź równe 16 mm² aluminium bądź 10 mm² miedzi. Natomiast wlv i cała instalacja wewnętrzna w budynku musi być wykonana jako pięcioprzewodowa.

Budynek przy ulicy (...), posadowiony na działce nr (...) zasilany jest ze słupa rozkrocznego żelbetowego sieci elektroenergetycznej 4 x 230/400 V posadowionego po drugiej stronie ulicy (...), widocznego na zdjęciu 1 opinii, przewód zasilający jest warkoczem przewodów izolowanych typu (...) 4x25 mm⁽²⁾. Przewód zasilający jest dodatkowo podwieszony na drewnianym słupie posadowionym na ulicy (...)

po stronie przedmiotowej nieruchomości, widoczny na zdjęciu 2 opinii. Przewód zasilający doprowadzony jest do budynku w sposób widoczny na zdjęciu 3, a następnie do złącza budynku (...) a, widocznego na zdjęciu 5 opinii. W złączu budynku zamontowane są zabezpieczenia główne budynku, widoczne na zdjęciu 6 opinii, plombowane przez przedsiębiorstwo energetyczne, od zabezpieczeń głównych. W złączu wyprowadzane są wewnętrzne linie zasilające. Ze złącza budynku wyprowadzone są wlv, opisane jak na zdjęciu 7 opinii. Są to następujące wlv: GS Rolnik posiadające 3 zabezpieczenia (...) (...), Hurtownia posiadające 3 zabezpieczenia (...) i p. S. posiadające

3 zabezpieczenia (...). Garaż posadowiony na działce (...) zasilany jest warkoczem przewodów izolowanych z sieci elektroenergetycznej 4 x 230/400 V z tego samego słupa

2 rozkrocznego co budynek posadowiony na tej samej działce. Zasilanie jest przewodem widocznym po prawej stronie na zdjęciu 1 opinii. Przewód zasilający doprowadzony jest do wysięgnika dachowego umieszczonego na garażu, widocznego na zdjęciu 4. Garaż powinien być zasilany wlv ze złącza budynku a nie z sieci zasilającej. Zasilanie budynku przy ul. (...) jest wykonane prawidłowo, jest ono z sieci zasilającej do złącza budynku.

Zasilanie budynku przy ul. (...), posadowionego na działce nr (...) zostało zrealizowane w następujący sposób: Budynek zasilany jest z wlv wychodzącego ze złącza (...) budynku przy ul (...), widocznego na zdjęciu 6 opinii, opisanego jako GS (...) zdjęcie 7 opinii. Zasilanie doprowadzone jest do złącza przedmiotowego budynku widocznego na zdjęciu 8 opinii, zabezpieczonego 3 bezpiecznikami (...) 63 A. Zasilanie to realizowane jest kablem podziemnym, który nie został naniesiony na mapę geodezyjną w związku z powyższym nie jest znana trasa prowadzenia tego kabla. Sposób zasilania został potwierdzony poprzez wykręcenie zabezpieczeń w złączu przedmiotowego budynku i wyjęciu zabezpieczeń. W złączu budynku przy ul. (...) opisanego jako GS (...), po wyjęciu tych zabezpieczeń, w złączu budynku przy ul. (...) nie było napięcia, co jednoznacznie wskazuje na to, że zasilanie przedmiotowego budynku jest poprzez wlv ze złącza budynku przy ul. (...). Zasilanie przedmiotowego budynku jest nieprawidłowe. Powinno być wykonane z sieci zasilającej 4 X 230/400 V. Garaże posadowione na działce nr (...) zasilane są z wlv przedmiotowego budynku linią napowietrzną przewodami gołymi, widoczną na zdjęciu 10 poprzez wysięgnik dachowy zamontowany na garażu, widoczny na zdjęciu 11, jest to prawidłowy sposób zasilania garaży z wlv przedmiotowego budynku.

Inną nieprawidłowością zasilania budynku przy Armii Ludowej nr 27 oprócz wyżej opisanej jest to, że zasilanie to ma włączone szeregowo dwa zabezpieczenia: jedno zabezpieczenie budynku przy ul. (...) jest w złączu budynku przy ul. (...), jest to zabezpieczenie W. G. (...) typu WTlgF 50 A, drugie zabezpieczenie jest w złączu budynku przy ul. (...), jest to zabezpieczenie (...) 63 A.

Taki sposób, ułożonych w szereg dwóch zabezpieczeń nie zapewnia wymaganej przepisami selektywności działania zabezpieczeń w układzie szeregowym. Nie mówiąc

o tym, że przy zasilaniu obiektu budowlanego stosuje się w złączu budynku tylko jedno zabezpieczenie jako zabezpieczenie główne budynku, a nie dwa w szereg jak w tym przypadku.

Wymagania w zakresie ułożenia kabla podziemnego zasilającego nieruchomość

przy ul. (...) powinny być takie, że inwestor po ułożeniu kabla podziemnego,

a przed jego zasypaniem powiadamia geodetę, który nanosi ten kabel na mapę geodezyjną terenu. W tym przypadku brak jest naniesienia na mapę geodezyjną kabla podziemnego wychodzącego ze złącza (...) na budynku przy ul. (...) do złącza na budynku przy ul. (...).

Z. i J. S. (1) zakupili aktem notarialnym nr (...) działkę nr (...)

od Spółdzielni (...) w Ł., na działce tej był posadowiony pawilon piętrowy w stanie surowym zerowym, z czego wynika, że budynek przy ul. (...) miał inne zasilanie od tego jakie było w dniu wizji lokalnej.

W umowie nr (...) sprzedaży energii elektrycznej oraz świadczenia usług przesyłowych zawartej w dniu 04 grudnia 1999r. pomiędzy Spółdzielnią (...) w Ł.

a Rejonem Energetycznym w S. jest zapis o zabezpieczeniu przed licznikowym 50 A, jak również twierdzeniem że „Granica własności (lub innego prawa przysługującego Odbiorcy) urządzeń elektroenergetycznych są zaciski prądowe przyłącza kablowego w miejscu połączenia z przewodami linii zasilającej podstawach bezpiecznikowych w złączu kablowym odbiorcy.

Przedsiębiorstwo energetyczne nie może zasilać odbiorców poprzez pośredników, zasilanie każdego odbiorcy musi być z sieci elektroenergetycznej sieci zasilającej.

Jest to zapis nieprawidłowy, ponieważ budynek przy ul. (...), którego zasilanie ta umowa dotyczy nie ma przyłącza kablowego połączonego z przewodami linii zasilającej a zasilany jest kablem podziemnym z włączka (...) budynku przy ul. (...), nie ma zatem żadnego połączenia z przewodami linii zasilającej. Z zapisu tego wynika, że kabel podziemny został położony przed 1999r.

W aktach sprawy są dwie umowy na dostarczanie energii elektrycznej do nieruchomości położonej przy ul. (...). Jedna umowa zawarta w dniu 22 stycznia 2010r. z J. S. (1) dotyczy zasilania budynku, wynika to z zapisu „miejsca dostarczania energii elektrycznej są zaciski prądowe przewodów przy konstrukcji wsporczej w ścianie budynku na wyjściu w kierunku instalacji Odbiorcy”. Druga umowa podpisana również 22 stycznia 2010r. z J. S. (1), do zasilania z sieci elektroenergetycznej garażu, co wynika z zapisu „miejsce dostarczania i odbioru energii elektrycznej są zaciski prądowe przy izolatorach stojaka dachowego na wyjściu w kierunku instalacji Odbiorcy”.

W aktach sprawy jest decyzja z dnia 20 lipca 1987r. w sprawie budowy pawilonu handlowego w Ł. - K., prawdopodobnie chodzi o pawilon przy ul. (...), zatem pawilon ten musiał mieć inne zasilanie niż obecnie, ponieważ w tym czasie nie było budynku przy ul. (...). Dopiero w projekcie technicznym instalacji elektrycznych w budynku adoptowanym na hurtownię obuwia, z grudnia 1993r pojawia się złącze (...) w ścianie budynku. W projekcie tego złącza są tylko dwa zabezpieczenia (...) 50 A i (...) 63 A, a na pokazane są dwie rury z PCV z jednej strony wchodzące do złącza(...), z drugiej strony wchodzące w ziemię na głębokość 70 cm.

W Dzienniku Budowy - część II brak wpisu odnośnie instalacji elektrycznej i zasilania budynku. Wpisy do dziennika kończą się na wykonaniu budynku w stanie surowym.

W projekcie technicznym architektoniczno – budowlanym adaptacji istniejącego pawilonu handlowego na hurtownię obuwia w miejscowości Ł. – K., ul. (...), działka nr (...), obecnie pod adresem ul. (...), stwierdza się brak instalacji elektrycznej.

Jak wynika z zapisu książki budowlanej budynek w Ł. - K. przy ul. (...), którego właścicielem jest Spółdzielnia (...) w Ł. został wybudowany w 1961 roku.

Jak wynika z mapy sytuacyjno-wysokościowej (...) z lutego 1980r. budynek przy ul. (...) oznaczony jako sklep spółdzielni zasilany jest ze słupa elektroenergetycznego, posadowionego na tej nieruchomości poprzez zasilanie ze słupa elektroenergetycznego posadowionego przy ul. (...).

Budynek opisany jako kawiarnia (...) zasilany jest również linią napowietrzną ze słupa posadowionego na tej nieruchomości poprzez zasilanie z tego samego słupa elektroenergetycznego posadowionego przy ul. (...). Zarówno słup, z którego zasilany był budynek przy ul. (...), oznaczony jako sklep spółdzielni, jak również słup z którego zasilany był budynek oznaczony jako kawiarnia (...) obecnie nie istnieją.

W aktach sprawy brak jest jakichkolwiek dokumentów potwierdzających kto i dlaczego zmienił zasilanie z zasilania linią napowietrzną budynku przy ul. (...) na zasilanie tego budynku włączką kablową ze złącza ZK-3a znajdującego się na budynku przy ul. (...).

Zasilanie takie mogło powstać dopiero po wykonaniu instalacji elektrycznej w budynku przy ul. (...), w którym to budynku znajduje się złącze (...).

Zgodnie z zapisem nie mogło być wykonane przed październikiem 1999r..

Z powyższej analizy wynika, że w aktach sprawy brak jest jakiegokolwiek dokumentacji odnośnie położenia elektroenergetycznego kabla podziemnego pomiędzy złączem(...) na budynku przy ul. (...), a złączem budynku przy ul. (...). Złącze (...) jest niezgodne z projektem tego złącza, ponieważ w projekcie tego złącza są dwa zabezpieczenia główne: jedno zabezpieczenie (...) 50 A, drugie zabezpieczenie (...) 63 A, natomiast w aktualnym złączu (...) są trzy zupełnie inne zabezpieczenia: jedno zabezpieczenie (...) 3 x 50 A, drugie zabezpieczenie (...), trzecie zabezpieczenie (...) 3 x 32 A.

W aktach sprawy brak jest dokumentów z których by wynikało kiedy i dlaczego doszło do wykonania złącza niezgodnie z projektem.

Wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości stanowiącej działkę nr 244/1 wynosi za poszczególne lata: za 2000r. – 60 zł, za 2001r. – 313 zł, za 2002r. – 277 zł, za 2003r. – 420 zł, za 2004r. - 579 zł, za 2005r. – 502 zł, za 2006r. – 430zł, za 2007r. - 556 zł, za 2008r. – 688 zł, za 2009r. – 726 zł, za 2010r. - 234 zł, łącznie za lata 2000 – 2010, do lipca, wynagrodzenie wynosi 4785 zł.

Wynagrodzenie za dalsze lata, w toku postępowania, zostało oszacowane na kwoty: za okres od lipca do grudnia 2010r. – 429 zł, za 2011r. - 795 zł, za 2012r. – 833 zł, za 2013r. - 619 zł, za 2014r. - 741 zł i za 2015r. – 400 zł.

Z uwagi na brak inwentaryzacji kabla energetycznego w opinii przyjęto szerokość technologicznego pasa eksploatacyjnego zapewniającego swobodny dostęp do infrastruktury w wymiarze nie przekraczającym 4 m. Szerokość ta pozwala na przeprowadzenie ewentualnych prac przy naprawie, wymianie lub innych czynności, uwzględniając również obszar na odkład gruntu. Przy przebiegu przez działkę na odcinku 39 m powierzchnia ta została określona na 156 m²

Na mocy zarządzenia nr 14 Ministra Przemysłu z 16 stycznia 1989r. wskutek podziału przedsiębiorstwa państwowego (...) w W.” utworzono przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...)”.

12 lipca 1993r. przedsiębiorstwo to uległo przekształceniu w Spółkę Akcyjną Zakład (...) S.A.”.

Z dniem 15 grudnia 2008r. doszło do zmiany firmy na (...) S.A.”.

Z dniem 1 września 2010r. został przejęty przez pozwanego.

Ustaień faktycznych Sąd Rejonowy dokonał na podstawie przedstawionych przez strony dokumentów, zeznań świadków i zeznań powódki J. S. (1).

W zakresie ustalenia, czy kabel energetyczny posadowiony na działce powodów służy do przesyłu energii oraz w jaki sposób odbywa się ten przesył, a także co do wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości, Sąd pierwszej instancji dopuścił dowodu z opinii biegłych, gdyż ustalenia powyższe wymagały wiadomości specjalnych (art. 278 k.p.c.)..

Zdaniem Sądu Rejonowego powództwa J. S. (1), K. B.

i B. B. (1) są uzasadnione, choć nie w pełnym zakresie, natomiast podstawę prawną roszczenia o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z rzeczy stanowią

art. 230 k.c. w zw. z art. 224 k.c., art. 225 k.c. i art. 352 § 2 k.c.

Wskazując na legitymację procesową bierną pozwanego (...) S.A. w L., zwrócono uwagę na zapisy umowy z dnia 22 stycznia 2010r.

nr (...), z której wynika, że sprzedaż energii następuje poprzez urządzenia elektroenergetyczne, których właścicielem jest ten pozwany (§ 3 umowy).

Sąd pierwszej instancji uznał, mając na względzie art. 379 § 1 k.c., że powodom należy się wynagrodzenie w zakresie ich udziałów w nieruchomości stanowiącej działkę nr (...).

Zauważono przy tym, że powodowie K. i B. małż. B. stali się współwłaścicielami nieruchomości w udziale wynoszącym 367/1173 dopiero od dnia 6 stycznia 2010r., tj. daty uprawomocnienia się postanowienia o przysądzeniu własności, gdyż poprzedni współwłaściciel tego udziału Z. S. nie dokonywał na rzecz tych powodów przelewu roszczeń z tytułu wynagrodzenia za korzystanie z rzeczy.

Odnosząc się do udziału powódki J. S. (1), stwierdzono, że wielkość jej udziału na przestrzeni lat uległa zmianie, gdyż do 19 lipca 2007r. powódka była współwłaścicielką w 1/2 części, a od tego dnia w części 806/1173.

Mając powyższe na względzie dokonano następujących obliczeń należnego powodom wynagrodzenia powiązanego z prawem współwłasności nieruchomości.

Zdaniem Sądu Rejonowego, w stosunku do powództwa J. S. (1), do dnia 19 lipca 2007r. wynagrodzenie ustalono na kwotę 2859 zł i dlatego należna tej powódce kwota wynosi 1429,50 zł (1/2 x 2895 zł), a za okres od tej daty wynagrodzenie wynosiło 1926 zł, co wskazuje, że należna jej kwota wynosi 1323,41 zł. Natomiast powodom K. i B. małż. B. należna im kwota wynosi 73,21 zł.

Przechodząc do kwestii odsetek od zasądzonego roszczenia z tytułu wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z rzeczy w stosunku do pozwanego (...) S.A., Sąd pierwszej instancji wskazał, że powodowie wnosili o zasądzenie ich od dnia 6 lipca 2010r.

W tych warunkach, powołując się na treść art. 359 § 1 k.c., art. 481 § 1 k.c. i art. 455 k.c., stwierdzono, że skoro pozwany otrzymał w dniu 28 grudnia 2010 r. odpis pozwu, to zasadnym jest zasądzenie kwot wyżej opisanych z odsetkami od dnia następnego po doręczeniu odpisu pozwu.

W pozostałej części powództwo oddalono jako niezasadne.

Odnosząc się do roszczeń polegających na usunięciu kabla energetycznego, Sąd Rejonowy wskazał, że sporny kabel podziemny umieszczony został na nieruchomości powodów bez ich zgody i dlatego doszło do wkroczenia w sferę uprawnień właścicielskich nie tylko wbrew woli właścicieli, ale także bez oparcia w przepisach prawa.

W tych warunkach, wobec niedysponowania przez pozwanego (...) S.A. w L. tytułem do korzystania z nieruchomości powodów, w zakresie objętym siecią usytuowaną na działce nr (...) powodowie, dla ochrony swej własności, skorzystali z roszczenia negatoryjnego przewidzianego w art. 222 § 2 k.c., żądając usunięcia kabla energetycznego. Ponadto żadna ze stron, do daty zamknięcia rozprawy, nie wystąpiła do sądu z wnioskiem o ustanowienie, za wynagrodzeniem, służebności przesyłu (art. 305² § 2 k.c.) Wszystko to sprawia, że roszczenie w/wym. jest w pełni zasadne.

Sąd pierwszej instancji zwrócił w tym miejscu uwagę, że powodowie nie zostali pozbawieni władztwa nad nieruchomością, ale niewątpliwie zostali ograniczeni w korzystaniu z niej zgodnie z jej społeczno – gospodarczym przeznaczeniem, gdyż z uwagi

na posadowiony kabel nie mogli przeprowadzić prac ziemnych w zakresie przyłączenia przedmiotowej nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacyjnej. Kabel ten ponadto utrudnia zagospodarowanie, w tym dalszą zabudowę, nieruchomości zgodnie z wolą właścicieli. Zauważono również, że powodowie nie mają możliwości samodzielnego usunięcia kabla jako dla nich zbędnego.

W ocenie Sądu Rejonowego usunięcie kabla energetycznego z działki powodów w okresie sześciu miesięcy będzie wystarczający na przeprowadzenie koniecznych prac i umożliwi zakładowi energetycznemu wykonanie prawidłowej instalacji zasilającej nieruchomość pozostającą w użytkowaniu Spółdzielni (...) z Ł..

W dalszej części rozważań Sąd pierwszej instancji wskazał, że powódka J. S. (1) w toku postępowania - rozszerzenie powództwa pismem z dnia 30 listopada 2012 r. - wniosła o zasądzenie na jej rzecz odszkodowania w kwocie 3660 zł, w tym kwoty 610 zł z tytułu kosztów związanych z naprawą kabla energetycznego i przestojem niekontrolowanym prac i kwoty 3050 zł, tytułem naprawienia szkody, polegającej na poniesieniu nakładów na budowę linii kanalizacyjnej, która z winy pozwanych nie została ukończona.

Oceniając w/wym. kwestię, Sąd Rejonowy powołując się na art. 435 k.c., wskazał, że w niniejszej sprawie koszty poniesione przez powódkę, związane były niewątpliwie z usytuowanym na nieruchomości powódki kablem energetycznym, który to, jak wynika z opinii biegłego, nie został uwidoczniony na dokumentacji technicznej i geodezyjnej dotyczącej przedmiotowej nieruchomości. Zwrócono również uwagę, że osoba wykonująca na zlecenie powódki roboty ziemne nie miała wiedzy o jego istnieniu oraz o jego położeniu, co spowodowało uszkodzenia kabla i przerwanie prac. Sąd pierwszej instancji podkreślił, że opisane skutki nie powstałyby, gdyby przedsiębiorstwo energetyczne zamontowało w sposób prawidłowy instalację przesyłową umożliwiającą dostarczanie energii w sposób „bezkolizyjny” dwóm niezależnym od siebie nieruchomościom,

Wszystko to sprawia, w ocenie Sądu Rejonowego, że powódka poniesione przez siebie koszty udowodniła przedstawiając faktury wystawione przez wykonawcę prac, co uzasadniało zasądzenie na jej rzecz kwoty 3 660 zł, zgodnie z żądaniem.

Sąd pierwszej instancji uznał, iż powództwo wobec Spółdzielni (...), nie zostało w żaden sposób udowodnione i dlatego w całości podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu orzeczono - odnośnie pozwanej Spółdzielni (...) w Ł. na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zasądając od powodów solidarnie na rzecz pozwanego kwotę 1200 zł tytułem kosztów zastępstwa prawnego, zaś w stosunku do pozwanego (...) S.A. w Ł. zastosowano art. 100 k.p.c., dokonując ich stosunkowego rozdzielenia w stosunku 63% do 37 %

Apelacje od powyższego rozstrzygnięcia złożyli powodowie i pozwany (...) S.A. w Ł..

Powodowie zaskarżyli wyrok w części, tj:

- w pkt 2 - w zakresie oznaczenia daty, od której zasądzone zostały odsetki ustawowe od zasądzonej kwoty,
- w pkt 3 - w zakresie oznaczenia daty, od której zasądzone zostały odsetki ustawowe od zasądzonej kwoty,
- w pkt 4 - w zakresie braku zasądzenia solidarnie od pozwanych na rzecz powódki J. S. (1) kwoty 3660 zł,
- w pkt 5 - oddalającym powództwo ponad kwoty zasądzone w pkt 2 i 3 wyroku,
- w pkt 6 - oddalającym powództwo wobec pozwanej Spółdzielni (...) w Ł.,

oraz pkt 7 i 8 w całości, zarzucając:

1/ sprzeczność istotnych ustaleń z treścią zgromadzonego materiału dowodowego, wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. poprzez:

- dowolne przyjęcie, iż data, od której należą się powodom odsetki ustawowe od żądanego wynagrodzenia za bezumowne od pozwanego (...) S.A., data 29 grudnia 2010r., tj. dnia następnego od dnia doręczenia odpisu pozwu pozwanemu, podczas, gdy powódka wezwała pozwaną do zapłaty oraz przywrócenia stanu sprzed naruszeń i wyznaczyła termin ostateczny na dzień 10 lipca 2010r., co wynika z załączonego do pozwu wezwania,

- wadliwe przyjęcie, iż data, w której powódka J. S. (2) stała się właścicielką w wysokości udziału (...), w prawie własności przedmiotowej nieruchomości, data 19 lipca 2007r., podczas gdy prawidłowa data, to data 19 maj 2007r., co wynika z wypisu aktu notarialnego Rep. A. (...), Kw. nr (...),

- pominięcie oceny pisemnej opinii uzupełniającej biegłego z dnia 12 listopada 2015r. biegłego w zakresie szacowania nieruchomości mgr K. N., zawierającej wyliczenia za bezumowne korzystanie z wariantem korzystania z drogi dojazdowej

o pow. 90 m² i brak uzasadnienia przyczyn nie uwzględnienia przez Sąd pierwszej instancji wartości wskazanych w Tabeli nr 3 w/w opinii.

2/ naruszenie prawa materialnego, tj.

- art. 481 § 1 i 2 k.c. poprzez jego nie zastosowanie i nie przyjęciu, iż od dnia 1 stycznia 2016r. powodom przysługują odsetki ustawowe za opóźnienie od dochodzonych pozwem roszczeń,

- art. 441 § 1 k.c. w zw. z art. 422 k.c. poprzez ich nie zastosowanie w stosunku do pozwanych Spółdzielni (...) z/s w Ł. oraz (...) SA z/s w Ł.

i oddalenie powództwa w całości w stosunku do pozwanej Spółdzielni (...) z/s w Ł..

W oparciu o tak sformułowane zarzuty skarżący wnieśli o:

1/ dopuszczenie dowodu z uzupełniającej pisemnej opinii biegłego w zakresie szacowania nieruchomości mgr K. N. - w celu określenia wartości wynagrodzenia za bezumowne korzystanie przez pozwanych z przedmiotowej nieruchomości za okres od 13 listopada 2015r. do dnia orzekania przez Sąd Okręgowy w Sieradzu w niniejszej sprawie. na skutek wniesionej apelacji,

2/ zmianę zaskarżonego wyroku poprzez:

- orzeczenie, iż powodom, stosownie do wielkości ich udziałów, przysługują od pozwanych odsetki ustawowe od wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości od 11 lipca 2007r. do 31 grudnia 2015r., a od dnia 1 stycznia 2016r. odsetki ustawowe za opóźnienie do dnia zapłaty,

- zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz J. S. (2) wynagrodzenia za bezumowne korzystanie kwoty 5258, 42 zł, wraz z ustawowymi odsetkami od 11 lipca 2010r. do dnia 31 grudnia 2015r. i od dnia 1 styczni 2016r. odsetek ustawowych za opóźnienie do dnia zapłaty,

- zasądzenie solidarnie od pozwanych solidarnie na rzecz powodów B. B. (1) i K. B. kwoty 1130,73 zł wraz z ustawowymi odsetkami

od 11 lipca 2010r. do 31 grudnia 2015r. i od dnia 1 stycznia 2016r. ustawowymi odsetkami za opóźnienie do dnia zapłaty,

- zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz J. S. (1) kwoty 3660 zł,

- zasądzenie solidarnie od pozwanych solidarnie na rzecz powodów kosztów procesu, według norm przepisanych, za obie instancje,

ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji, z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach procesu za obie instancje.

(...) S.A. w L. zaskarżył wydany w niniejszej sprawie wyrok, w zakresie pkt 1 - 4 i pkt. 8 – 9, zarzucając:

- sprzeczność ustaleń sądu z zebrany materiał dowodowy poprzez uznanie, iż właścicielem kabla podziemnego zasilającego nieruchomość, stanowiącą działkę o nr (...) jest pozwana - (...) S.A., mimo opinii biegłego sądowego z zakresu instalacji i urządzeń elektrycznych dr inż. P. K., z której wynika, iż właścicielem kabla podziemnego jest właściciel nieruchomości oraz pomimo twierdzeń strony pozwanej zaprzeczających tej tezie oraz braku dowodu przeciwnego,

- naruszenie przepisów prawa procesowego mające wpływ na rozstrzygnięcie, tj. art. 233 § 1 k.p.c. przez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodu, a w konsekwencji brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i nieuwzględnienie ustaleń poczynionych przez biegłego sądowego z zakresu instalacji i urządzeń elektroenergetycznych, w przedmiocie miejsca rozgraniczenia własności urządzeń elektroenergetycznych.

oraz naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

- przepisu art. 222 § 2 k.c. przez jego błędne zastosowanie i nieuprawnione przyjęcie, iż pozwana - (...) S.A. jest biernie legitymowana w zakresie roszczenia negatoryjnego,

- przepisu art. 230 k.c. w zw. z art. 224 k.c. oraz 225 k.c. w zw. z art. 352 § 2 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i nieuprawnione przyjęcie, iż pozwana jest biernie legitymowana w zakresie roszczenia powodów o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości,

- przepisu art. 435 k.c. przez jego błędne zastosowanie i przyjęcie, iż pozwana - (...) S.A. jest odpowiedzialna do zapłaty kosztów związanych z naprawą kabla energetycznej i przestojem niekontrolowanym pracy w sytuacji, gdy szkoda nie wynikała z ruchu przedsiębiorstwa pozwanej i uszkodzenie nie nastąpiło w mieniu należącym do przedsiębiorstwa.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżanego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powodów na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych, za obie instancje, ewentualnie uchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi oraz pozostawienie mu rozstrzygnięcia o kosztach.

W odpowiedzi na apelację strony powodowej pozwana Spółdzielnia (...) w Ł. wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie na swoją rzecz kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja (...) S.A. w L. jest uzasadniona w całości, natomiast apelacja powodów okazała się uzasadniona częściowo.

Na wstępie wskazać należy, że postępowanie apelacyjne, jakkolwiek jest postępowaniem odwoławczym i kontrolnym, to jednakże zachowuje charakter postępowania rozpoznawczego. Oznacza to, że Sąd Odwoławczy ma pełną swobodę jurysdykcyjną, ograniczoną jedynie granicami zaskarżenia. Podkreślić też należy, że Sąd ten nie może poprzestać jedynie na ustosunkowaniu się do zarzutów apelacyjnych. Merytoryczny bowiem charakter orzekania Sądu II instancji polega na tym, że ma on obowiązek poczynić własne ustalenia i ocenić je samodzielnie z punktu widzenia prawa materialnego, a więc dokonać subsumcji. Z tego też względu Sąd ten może, a jeżeli je dostrzeże - powinien, naprawić wszystkie stwierdzone w postępowaniu apelacyjnym naruszenia prawa materialnego popełnione przez Sąd I instancji i to niezależnie od tego, czy zostały one podniesione w apelacji, jeśli tylko mieszczą się w granicach zaskarżenia (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13.04.2000 r., III KKN 812/98 i in.).

Odnosząc się w pierwszej kolejności do apelacji pozwanej (...) S.A. w L. należy w całości podzielić jej zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego jak i materialnego.

Sąd Rejonowy czyniąc ostatecznie ustalenie, że właścicielem kabla podziemnego zasilającego nieruchomość pozwanej Spółdzielni (...) jest apelujący, wywiódł taki wniosek na podstawie zapisu umowy z dnia 22 stycznia 2010r., nr (...), w której stwierdzono, że sprzedaż energii następuje poprzez urządzenia elektromagnetyczne.

Trafnie zarzuca apelujący, że ustalenie to, w dokładniej wniosek, jest sprzeczny z zebrany w sprawie materiałem dowodowy, w szczególności z opinią biegłego z zakresu instalacji i urządzeń elektrycznych P. K. oraz umów dostarczania energii elektrycznej, z których wynika, że pozwane przedsiębiorstwo jest właścicielem linii przesyłowych tylko do złącza budynku (...). Natomiast ze złącza wychodzą już wewnętrzne linie zasilające (zwl), które są własnością właściciela budynku.

Zarzut apelacyjnego dotyczący naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w postaci braku wszechstronnego rozważania materiału dowodowego jest o tyle słuszny, że Sąd czyniąc dokładne ustalenia w oparciu o opinię biegłego, co od daty powstania instalacji i zakresu prawa własności tych urządzeń nie rozważył dostatecznie poczynionych ustaleń, a jego wnioski, że apelujące przedsiębiorstwo mimo wszystko jest właścicielem kabla podziemnego pozostają w sprzeczności z jego własnymi ustaleniami.

Słusznie także podnosi apelujący, że Sąd Rejonowy nie wyjaśnił z jakich powodów czyni takie ustalenia. Uzasadnieniem takiego wniosku nie może być sam fakt sprzedaży energii elektrycznej poprzez instalację, ponieważ z umowy na podstawie której pozwane przedsiębiorstwo dokonuje przesyłu energii wynika wyraźnie, że granicą własności urządzeń elektroenergetycznych są zaciski prądowe przyłącza kablowego w miejscu połączenia z przewodami linii zasilającej podstaw bezpiecznikowych w złączu kablowym odbiorcy (d. umowa k 54). Niesporne także jest, że pozwana spółdzielnia była zasilana poprzez linię wewnętrzną powodów. Prawa własności urządzeń przesyłowych nie można także wywieść z prawa materialnego art. 49 § 1 k.c., ponieważ przepis ten wyraźnie stanowi, że urządzenia służące do doprowadzania energii elektrycznej nie należą do części składowych nieruchomości, jeżeli wchodzi w skład przedsiębiorstwa.

Do przesłanek ustawowych należy wejście w skład przedsiębiorstwa ruchomości, którymi są urządzenia przesyłowe, zanim staną się częściami nieruchomości. Z tą chwilą tracą samodzielność faktyczną i prawną. Jeśli nie wejdą w skład przedsiębiorstwa przesyłowego, to będą częścią składową gruntu, budynku lub lokalu i podzielą losy prawne tych nieruchomości. Kiedy więc wejdą w skład przedsiębiorstwa przesyłowego. Z przepisu wynika, że nastąpi to wtedy, gdy wymienione przykładowo urządzenia przesyłowe będą stanowić składniki materialne przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 55¹ k.c.. Chodzi przy tym

o przedmiotowe rozumienie przedsiębiorstwa w tym przepisie. Wspomniane urządzenia stałyby się częściami składowymi jako ruchomości. Według Sądu Najwyższego - wyroki z dnia 22 stycznia 2010 r.: V CSK 195/09, OSNC 2010, nr 7-8, poz. 116, oraz V CSK 206/09, LEX nr 578047 - urządzenia wymienione w art. 49 § 1 k.c. z chwilą ich połączenia z siecią należąca do przedsiębiorstwa przestają być częścią składową nieruchomości i stają się samoistnymi rzeczami ruchomymi, które mogą być przedmiotem odrębnej własności i obrotu. Może dojść do przeniesienia własności tych urządzeń w drodze umowy na rzecz przedsiębiorcy lub osoby trzeciej; można też je oddać w leasing lub najem. Znowelizowany art. 49 k.c. dotyczy także sytuacji, w których urządzenia zostały wybudowane i podłączone do sieci przed dniem 3 sierpnia 2008 r. Samo podłączenie do sieci jedynie wyłącza te urządzenia spod zasady superficies solo cedit, a nie rodzi skutku w postaci przeniesienia ich własności lub ustanowienia innego prawa na rzecz przedsiębiorcy sieciowego. O prawach do nich jest mowa w art. 55¹ pkt 2 k.c..

Należy także podzielić stanowisko, że wejście w skład przedsiębiorstwa nie jest tylko kwestią faktu (jak zdaje się wynikać z uchwały SN z dnia 13 stycznia 1995 r., III CZP 169/94, OSNC 1995, nr 4, poz. 64, powołującej się na uchwałę TK z dnia 4 grudnia 1991 r., W 4/91, OTK 1991, nr 1, poz. 22; zob. wyrok NSA z dnia 7 października 1999 r., I SA 2082/98, LEX nr 47367; M. Kryszczak, Własność urządzeń, o których mowa w art. 49 k.c., M. Praw. 2000, nr 10; E. Skowrońska-Bocian (w:) Kodeks cywilny..., red. K. Pietrzykowski, t. 1, 2005, s. 202), lecz również prawnego stania się częścią składową przedsiębiorstwa (por. uchwała składu 7 sędziów SN z dnia 8 marca 2006 r., III CZP 105/05, OSN 2006, nr 10, poz. 159; wyrok SN z dnia 19 października 2011 r., II CSK 80/11, LEX nr 1044001; E. Gniewek (w:) Kodeks cywilny..., red. E. Gniewek, P. Machnikowski, s. 123; S. Rudnicki (w:) S. Dmowski, S. Rudnicki, Komentarz do kodeksu cywilnego..., 2003, s. 193).

Połączenie urządzeń w sposób trwały z przedsiębiorstwem, tak aby mówić o części składowej, wymaga spełnienia przesłanki trwałości z art. 47 § 2 k.c.. Odłączenie tych urządzeń musiało by spowodować uszkodzenie lub istotną zmianę całości (przedsiębiorstwa) albo przedmiotu odłączonego (urządzeń). W sensie prawnym odłączenie spowodowałoby, że urządzenia nie spełniałyby roli przesyłowej w sieci, a więc nie mogłyby być wykonywana funkcja przedsiębiorstwa, którego miałyby być częścią. Trwałe połączenie z przedsiębiorstwem jest więc niezbędne, żeby jakiejś instalacji wodociągowej lub energetycznej lub innej podobnej w ogóle dać miano urządzeń „służących do doprowadzania lub odprowadzania”, jak stanowi art. 49 k.c.. Brak połączenia spowoduje te instalacje do ruchomości pozostających w ścianach budynków lub w gruncie, jako ich części składowe, dzieląc także z nimi ich status prawny (własnościowy lub inny), (patrz także: uchwała składu 7 sędziów SN z dnia 8 marca 2006 r., III CZP 105/05, OSNC 2006, nr 10, poz. 159 oraz wyrok SN z dnia 22 stycznia 2010 r., V CSK 195/09, OSNC 2010, nr 7-8, poz. 116).

W tych okolicznościach należy w całości podzielić stanowisko apelującego pozwanego, że nie jest on właścicielem kabla podziemnego przechodzącego przez nieruchomości powodów, a zatem nie jest biernie legitymowany do zapłaty za bezumowne korzystanie z nieruchomości powodów, jak i w zakresie roszczenia negatoryjnego.

Sąd Rejonowy wadliwie przyjmując legitymację bierną pozwanego przedsiębiorstwa dopuścił się naruszenia prawa materialnego, art. 222 § 2 k.c. oraz art. 230 w zw. z art. 224 k.c.

Słuszny jest także zarzut naruszenia art. 435 k.c. polegający na uznaniu, że szkoda powódki w postaci zapłaty za naprawę kabla i nakładów na budowę linii kanalizacyjnej w łącznej kwocie 3660 zł pozostaje w związku przyczynowym z ruchem przedsiębiorstwa apelującego. Jak już zaznaczono wyżej, nie zostało wykazane, aby kabel podziemny stanowił własność przedsiębiorstwa, ani też, że został on położony przez to przedsiębiorstwo. Sam natomiast fakt, że mimo braku przyłącza kablowego po stronie Spółdzielni (...) połączonego

z przewodami linii zasilającej, pozwane przedsiębiorstwo zawarło umowę o dostawę energii elektrycznej, nie uzasadnia obciążenia go obowiązkiem naprawienia szkody poniesionej przez powódkę J. S. (1).

Uznając apelację pozwanego przedsiębiorstwa w całości co do zasady za uzasadnioną Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. oddalając wobec niego powództwo w całości.

Skutkiem takiego rozstrzygnięcia było obciążenie powodów kosztami procesu za obie instancje na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c.

Za pierwszą instancję obciążono powodów kosztami zastępstwa prawnego poniesionymi przez pozwanego (...) SA w L. w wysokości 1200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego, ustaloną na podstawie § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013r., poz. 490 ze zm.), o czym orzeczono jak w pkt. I. 7 sentencji.

O kosztach należnych od powódki J. S. (1) na rzecz pozwanego (...) S.A. z siedzibą w L., który wygrał sprawę odwoławczą w całości, orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w z art. 108 § 1 k.p.c. zasądzając kwotę łączną 1225 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, na które złożyła się opłata od apelacji uiszczona przez tego pozwanego w wysokości 325 zł oraz kwota 900 zł tytułem kosztów zastępstwa prawnego, ustalona na podstawie § 2 pkt 4 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015r., poz. 1804 ze zm.), (pkt. III sentencji).

W tym miejscu należy zauważyć, że powódka jeszcze przed wytoczeniem powództwa zwracała się do pozwanego przedsiębiorstwa o zapłatę za bezumowne korzystanie z nieruchomości i usunięcie kabla. Otrzymała od pozwanego odpowiedź, o braku legitymacji procesowej po jego stronie. Winna zatem liczyć się z obowiązkiem zwrotu poniesionych przez niego kosztów procesu. W tych okolicznościach Sąd nie znalazł podstaw do zastosowania art. 102 k.p.c.

Odnosząc się do apelacji powodów należy stwierdzić, że zasługuje ona na uzasadnienie tylko częściowo.

Należy podzielić zasadniczy zarzut apelujących dotyczący błędnego uznania przez Sąd Rejonowy, że pozwana Spółdzielnia (...) nie posiada legitymacji biernej w tym procesie, jednak podstawa prawna odpowiedzialności pozwanej Spółdzielni jest inna niż to wskazano w apelacji. W tym miejscu należy przypomnieć, że Sąd Okręgowy, jako sąd odwoławczy, zgodne z treścią art. 378 § 1 k.p.c. jest związany tylko granicami zaskarżenia, a naruszenie prawa materialnego zobowiązany jest brać pod uwagę z urzędu.

Mając wątpliwości co do zakresu zaskarżenia przez powodów wyroku w stosunku do pozwanej Spółdzielni (...), z powodu rozdzwięku pomiędzy określeniem zakresu w apelacji, co do całości, a zarzutami i uzasadnieniem apelacji w tym zakresie Sąd Okręgowy na rozprawie w dniu 8 marca 2017r. uzyskał potwierdzenie od pełnomocnika powodów, że zakresem zaskarżenia w stosunku do Spółdzielni objęta jest całość rozstrzygnięcia, także punkt 1 wyroku.

W tym miejscu należy stwierdzić, że Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy przyjmując je za własne, w zasadniczej części, o czym w dalszej części uzasadnienia, ale na ich podstawie wyciąga odmienne wnioski, przede wszystkim co do własności kabla energetycznego.

Jak już to podniesiono wyżej, z pewnością prawa tego nie można było przypisać pozwanemu przedsiębiorstwu (...) S.A. w L.. Zasadą prawa cywilnego określonego w art. 48 k.c. jest super fides solo cedit, z której wynika, że do części składowej gruntu należą także budynki inne urządzenia trwale z gruntem związane. Z powyższego wynika, że

zasadniczo kabel energetyczny stanowi części składową nieruchomości powodów, skoro nikt nie przyznaje się do jego własności. Jednak w ustalonym stanie faktycznym wynika niewątpliwie, że urządzenie przesyłowe dostarcza prąd do budynku Spółdzielni (...), że musiało zostać wykonane za jego zgodą, na jego polecenie i z jego środków. Stwarza to domniemanie faktyczne nie obalone w toku postępowania, że przedmiotowy kabel energetyczny stanowi własność pozwanej Spółdzielni. Zostało przy tym wykluczone, aby urządzenie to istniało jeszcze przed zakupem nieruchomości przez powódkę, nie wykazano także, aby kabel energetyczny został położony w nieruchomości powodów to za ich przyzwoleniem, czy zgodą. Za ustaleniem, że pozwana Spółdzielnia dokonała nieformalnego przyłącza do sieci energetycznej przez nieruchomość powodów i przy wykorzystaniu ich złącza przemawia fakt, że zostało zlikwidowane zasilanie ze słupa napowietrznego, które poprzednio doprowadzało energię elektryczną do budynku Spółdzielni.

Powyższe ustalenia dokonane przez Sąd Okręgowy prowadzą do wniosku, że to Spółdzielnia należy przypisać prawa własności kabla i to ona jako jego właściciel powinna ponosić odpowiedzialność za dokonanie naruszenia prawa własności powodów oraz ponieść koszty bezumownego użytkowania ich nieruchomości.

Z powyższych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 222 § 2 k.c. zobowiązał Spółdzielnię do usunięcia położonego kabla energetycznego jako jej właściciela.

Odnosnie wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości Sąd Okręgowy kierując się treścią art. 230 k.c. w zw. z art. 224 k.c. ustalił jego wartość w oparciu o uzupełniającą opinię biegłego z dnia 18 listopada 2015 r., ale w wersji bez uwzględnienia powierzchni gruntu drogi dojazdowej do ewentualnej naprawy kabla podziemnego. W tym miejscu należy przypomnieć, że treścią żądania nie było objęcie ustanowienia służebności przesyłu, a tylko zasądzenie wynagrodzenia za bezumowne korzystanie przez Spółdzielnię z nieruchomości powodów.

Korzystanie z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym służebności przesyłu nie wyłącza - o ile nie uczynią tego strony - uprawnień właściciela do żądania wynagrodzenia. Wynagrodzenie to powinno równoważyć wszelki uszczerbek związany z trwałym obciążeniem nieruchomości. przy czym, jeżeli ze względu na sposób posiadania służebności lub też ze względu na sposób posadowienia urządzeń przesyłowych właściciel może korzystać ze swojej nieruchomości w mniej lub w bardziej ograniczonym zakresie, wynagrodzenie za bezumowne korzystanie powinno ulec odpowiedniemu obniżeniu, przy czym wartość jego ustala się przy uwzględnieniu wysokości wynagrodzenia, jakie otrzymywałby właściciel nieruchomości gdyby zawarta była odpowiednia umowa. Należało zatem posiłkowo, przy ustalaniu wynagrodzenia stosować zasady jak przy ustalaniu wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu.

W tym miejscu warto przypomnieć, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego ukształtował się pogląd, że odpowiednie wynagrodzenie za ustanowienie służebności przesyłu powinno być ustalone proporcjonalnie do stopnia ingerencji w treść prawa własności, uwzględniać wartość nieruchomości i w takim kontekście mieć na względzie szkodę właściciela z uszczuplenia prawa własności. Dowód jej wykazania ciąży na właścicielu zgodnie z regułą art. 6 k.c. Zauważa się także, że posadowienie urządzeń przesyłowych na nieruchomości obciążonej jest zdarzeniem nieodwracalnym w pewnym przedziale czasu, stąd pogląd, że przewidywany okres trwałości tych urządzeń ma wpływ na wysokość wynagrodzenia, którego suma nawet w odległej perspektywie nie powinna przekraczać wartości obciążonej nieruchomości, a jeśli nieruchomość ze względu na głębokość posadowienia tych urządzeń może być nadal wykorzystywana, suma wynagrodzenia w takiej perspektywie powinna być odpowiednio niższa od wartości nieruchomości.

Uznany w orzecznictwie Sądu Najwyższego jest też pogląd, że przy ustalaniu wysokości wynagrodzenia wskazówką powinien być także sposób wykorzystywania pozostałych nieruchomości właściciela (pozostałej części nieruchomości) oraz rozwój gospodarczy terenów położonych w sąsiedztwie, a ponadto, że na tych terenach urządzenia przesyłowe

są usytuowane, i że w związku z tym ewentualne zamierzenia inwestycyjne właściciela z tych przyczyn mogą być ograniczone. Często też możliwość zabudowy części nieruchomości, przez które przebiega infrastruktura przesyłowa jest wyłączona nie tylko z przyczyn faktycznych (istnienie urządzeń), ale głównie z przyczyn formalnych, wśród których należy wymienić przede wszystkim postanowienia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 27 lutego 2013 IV CSK 440/12 i tezy zawarte w uzasadnieniu postanowienia 9 października 2013 r. V CSK 491/12).

Odnosząc powyższe rozważania do rozpoznawanej sprawy należy zauważyć, że przez okres 15 lat za jaki żądane było wynagrodzenie nikt nie korzystał z nieruchomości powodów w inny sposób niż przesył energii kablem podziemnym. W tych okolicznościach niezasadnym było żądanie przez powodów wynagrodzenia z uwzględnieniem drogi dojazdowej. Ostatecznie Sąd Okręgowy opierając się na opinii biegłego K. N. ustalił wysokość bezumownego korzystania z nieruchomości przez spółdzielnię Rolnik za okres 15 lat na łączną kwotę 10883 zł, a po waloryzacji na kwotę 12744 zł (d. opinia biegłego, k 347 – 352). Podzielając przyjęty przez biegłego sposób waloryzacji.

Mając na uwadze, że z powództwem wystąpili powodowie, którzy w różnych okresach posiadali różne udziały w nieruchomości, Sąd Okręgowy ustalił wysokość wynagrodzenia stosowanie do posiadanych udziałów, w tym w wypadku powodów B. B.

i J. B. poczynając od 6 stycznia 2010 r. do końca 2015 r. w ułamku 367/1173, a w stosunku do powódki J. S. (1) z uwzględnieniem jej udziału w nieruchomości do 18 maja 2007 r. - 1/2 udziału, a od 19 maja 2007 r. do końca 2015 r. - 806/1173 udziału.

W tych warunkach, Sąd Odwoławczy dokonał ponownego wyliczenia wynagrodzenia stosowanie do posiadanych udziałów oraz wskazanych powyżej okresów przez każdego z powodów opierając się na wyliczeniu biegłego (k.352).

Z opinii biegłego wynika, że lata 2000- 2006 kwota łączna wynagrodzenia wyniosła 5027 zł, a z uwagi, iż udział powódki J. S. (1) w nieruchomości, w tym okresie wynosił 1/2, to kwota łączna stanowiła 2513,50 zł.

Odnosząc się natomiast do roku 2007, kiedy to nastąpiła w dniu 19 maja 2007r. zmiana udziału w prawie własności tej nieruchomości w stosunku do powódki, stwierdzić trzeba, że za okres od stycznia 2007 do 18 maja 2007r. wynagrodzenia za bezumowne korzystanie wynosi łącznie 366,44 zł, a więc 1/2 z tej kwoty wynosi 183,22 zł.

Powyższe sprawia, że za okres 2000r. – do 18 maja 2017r. wynagrodzenie dla powódki J. S. (1) stanowi kwotę łączną 2696,72 zł.

Ponadto należy rozważyć kwestię wyliczenia wynagrodzenia za dalszy okres, a mianowicie od 19 maja 2007r. do końca 2015r. Wskazać trzeba, iż za okres od 19 maja 2007r do grudnia 2007 roku wynagrodzenie wynosi łącznie 593,54 zł, natomiast za lata 2008 – 2015 wynosi łącznie 6757 zł, co daje kwotę 7350,54 zł. Skoro zatem we wskazanym okresie udział powódki J. S. (1) w przedmiotowej nieruchomości wynosił 806/1173 części, to należne jej wynagrodzenie stanowi kwotę 5050,75 zł

Reasumując, łączne wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości powódki J. S. (1), w stosunku do jej udziału, w żądanym okresie wynosi 7747,47 zł (2696,72 zł plus 5050,75 zł).

Przechodząc natomiast do żądania powodów B. B. i J. B. oraz mając na względzie okres od 6 stycznia 2010r. do końca 2015r., w ułamku (...), stwierdzić trzeba, że za okres od stycznia 2010r. do grudnia 2015r., zgodnie z opinią biegłego (k.352) wynosi łącznie 4655 zł, zaś ułamek (...) z tej kwoty wynosi 1456,42 zł, która to suma stanowi należne tym powodom wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z przedmiotowej nieruchomości.

Czyniąc powyższe ustalenia Sąd Okręgowy podzielił zarzut apelujących co do braku w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku odniesienia się do opinii uzupełniających biegłego, co stanowi o naruszeniu art. 328 § 2 k.p.c., a także błędnego ustalenia przez Sąd Rejonowy daty udziału J. S. (1) w nieruchomości w ułamku 806/1173 na 19 lipca 2007 r. zamiast na 19 maja 2007r.

Chybiony jest natomiast zarzut naruszenia art. 481 § 1 i 2 k.c., ale nie z powodów wskazanych w uzasadnieniu apelacji. Jeżeli powodowie żądaliby tylko odsetek od wynagrodzenia za lata poprzedzające wytoczenie powództwa, to należałoby zgodzić się z apelującą, że Sąd powinien zasądzić odsetki nie od daty doręczenia pozwu, ale od daty wezwania przedsądowego, zgodnie z treścią art. 455 k.c.

W rozpoznawanej sprawie powodowie żądali jednak wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości nie tylko za okres poprzedzający wytoczenie powództwa, ale w piśmie z dnia 23 lutego 2011r. (k. 45 i 232 rozszerzyli żądanie wynagrodzenia za korzystane z przyłącza i przesyłu energii do chwili usunięcia naruszeń. Sąd Okręgowy uznał, że tak sformułowane roszczenie obejmuje swym zakresem czas do wydania wyroku przez Sąd pierwszej instancji.

Błędny jest przy tym pogląd apelujących, że możliwe było rozszerzenie powództwa na etapie postępowania apelacyjnego polegający na zadaniu zasądzenia wynagrodzenia za okres po wydaniu wyroku przez Sąd pierwszej instancji do daty wyrokowania w Sądzie odwoławczym. Zgodnie bowiem z treścią art. 383 k.p.c. nie można rozszerzać zadania pozwu, a tylko w sprawach o świadczenia powtarzające się można rozszerzyć o świadczenia za dalsze okresy.

Wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości jest odrębnym roszczeniem, do którego nie znajdują zastosowania przepisy o naprawieniu szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym, czy niewykonaniem umowy. Wynagrodzenie to ustala się w oparciu o przyjęcie hipotetycznego założenia o wysokości kwoty jaką otrzymałby właściciel gdyby oddał nieruchomość w użytkowanie na podstawie umowy. Zważywszy na okres 15 lat należało przyjąć za opinią biegłego sumę świadczeń ustaloną za poszczególne lata. Przy czym nie jest to świadczenie okresowe, a tylko obliczane jak okresowe, z uwzględnieniem stopnia kapitalizacji i waloryzacji za poszczególne lata. Wynagrodzenie to nie dzieli się na świadczenia okresowe i nie może być dochodzone na przyszłość, jak np. alimenty czy renta, gdyż ich okresowej płatności nie przewiduje ustawa. Jest ono należnością jednorazową za cały okres korzystania z rzeczy przez posiadacza bez tytułu prawnego. (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 1975 r. II CR 208/75).

Powyższe oznacza, że powodowie nie mogą żądać w tej sprawie dalszego zasądzenia wynagrodzenia za okres po dacie wyroku, ale także nie mogą żądać zasądzenia odsetek od kwoty należnej za lata 2000 - 2015 od czerwca 2010 r. Wprawdzie jak już podniesiono wyżej dopuszczalne byłoby zasądzenie odsetek od wynagrodzenia ustalonego za lata 2000 od czerwca 2010r. od daty wezwania pozwanej spółdzielni do zapłaty, ale sposób sformułowania żądania przez powodów, którzy wnosili o zasądzenie wynagrodzenia za cały okres naruszeń, co zostało potwierdzone we wnioskach apelacji uniemożliwiało sądowi rozdzielenia roszczeń i zasądzenia odsetek zgodnie z żądaniem zawartym w apelacji. Nadto wszystkie kwoty wynagrodzenia za poszczególne lata zostały zwaloryzowane i to w sposób zgodny z żądaniem powodów. Zasądzenie zatem odsetek od kwot zwaloryzowanych stanowiłoby nieuzasadnione wzbogacenie się powodów.

Z powyższych względów Sąd Okręgowy ustalił początkową datę odsetek na dzień wyrokowania przez Sąd pierwszej instancji, zważywszy na fakt, że roszczenie powodów nie zostało określone kwotowo, a tylko podany został sposób jego ustalenia, „zgodnie z opinią biegłego”, którą sami wielokrotnie kwestionowali. Brak było zatem wiedzy i pewności po stronie pozwanego jakiej kwotę ostatecznie żądają i faktycznie dopiero Sąd Rejonowy

w wyroku ustalił wysokość wynagrodzenia za całe 15 lat.

Odnosnie żądania zapłaty w kwocie 3660 zł, w tym 610 zł z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia i 3050 zł z tytułu odszkodowania Sąd Okręgowy uwzględnił żądanie tylko w zakresie kwoty 610 zł, co stanowi koszt naprawy przyłącza. Zgodnie z poczynionymi ustaleniami uszkodzone przyłącze energetyczne stanowi własność pozwanej Spółdzielni. Powódka nie posiadała wiedzy o jego istnieniu, zatem za jego uszkodzenie nie może ponosić odpowiedzialności. W związku z powyższym samo zapłacenie kwoty 610 zł za jego naprawę stanowi dla pozwanej spółdzielni bezpodstawne wzbogacenie i na podstawie art. 405 k.c. powinna zwrócić te kwotę powódce J. S. (1). Sąd nie zasądził od tej kwoty odsetek ponieważ nie zostało zgłoszone takie żądanie.(d. pismo k 234).

Nie została natomiast uwzględniona apelacja co do zasądzenia 3050 zł tytułem odszkodowania, ponieważ przy braku uznania tego roszczenia przez pozwaną, powódka nie wykazała, aby kwota za częściowe wykonanie prac kanalizacyjnych stanowiła jej szkodę pozostającą w związku przyczynowym bezprawnym działaniem pozwanej Spółdzielni poprzez położenia kabla na jej nieruchomości oraz ujawnieniem kabla energetycznego w momencie wykonywania przyłącza kanalizacyjnego do nieruchomości. Zgodnie z treścią art. 6 k.c. to na osobie, która wywodzi z określonego stanu faktycznego określone żądania ciąży obowiązek ich udowodnienia. Sama faktura za częściowe wykonanie robót kanalizacyjnych nie stanowi wystarczającego dowodu, że roboty te stały się bezużyteczne w całości. Sam fakt położenia kabla może zwiększyć tylko koszt przyłącza. Natomiast po usunięciu kabla czy tylko odłączeniu przesyłu prądu z jej skrzynki energetycznej być może okaże się, że wykonane roboty zostaną w całości wykorzystane do przyłącza kanalizacji.

Z tych wszystkich względów należało na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. dokonać zmiany zaskarżonego wyroku w całości, nadając mu brzmienie jak w pkt I sentencji.

Odnosząc się do wynagrodzenia za bezumowne korzystanie z nieruchomości powodów, w stosunku do ich udziałów w nieruchomości, Sąd zasądził na podstawie wskazanych przepisów od pozwanej Spółdzielni (...) z siedzibą w Ł. na rzecz J. S. (1) wyliczoną kwotę 7747,47 zł i na rzecz powodów B. B. (1) i K. B. solidarnie kwotę 1203,94 zł, obie z ustawowymi odsetkami od dnia wyrokowania w pierwszej instancji do dnia zapłaty oraz rzecz J. S. (1) kwotę 610 zł, tytułem kosztów naprawy kabla energetycznego, o czym orzekł jak w pkt. I 2 – 4 sentencji.

Kwotę 1203,94 zł zasądzono na rzecz powodów B. i K. małż. B. mając na uwadze, iż ci powodowie w apelacji żądali dodatkowej kwoty 1130,73 zł, a więc, skoro w pierwszej instancji zasądzono na ich rzecz kwotę 73,21 zł, to Sąd nie mógł wyjść ponad żądanie i zasądzić kwoty 1456,42 zł wynikającej z wyliczenia.

Dalej idące powództwo wobec Spółdzielni (...) z siedzibą w Ł. i w całości wobec (...) S.A. z siedzibą w L., podlegało oddaleniu jako bezzasadne, o czym orzeczono jak w pkt. I. 5 – 6 sentencji.

Ze względu na podmiotową zmianę pozwanego, który ponosi odpowiedzialność w przedmiotowej sprawie, należało dokonać, na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz art. 100 k.p.c. w z art. 386 § 1 k.p.c., korekty rozstrzygnięcia o kosztach procesu.

Mając na uwadze korektę wysokości zasądzonych roszczeń oraz podmiotową zmianę strony pozwanej, stosunek wygrania i przegrania niniejszej sprawy wynosił 71% do 39% w stosunku do powództwa J. S. (1), a małż. B. wygrali sprawę w całości. Skutkiem powyższego zasądzono od pozwanej Spółdzielni (...) z siedzibą w Ł. na rzecz J. S. (1) 732 zł i na rzecz B. i K. małż. B. 60 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, o czym orzeczono jak w pkt. I. 8 sentencji.

Sąd nie obciążył stron kosztami sądowymi, które przejął na rachunek Skarbu Państwa, mając na uwadze zasadę zakazu reformationis in peius (art. 384 k.p.c.), o czym orzeczono

jak w pkt. I. 9 sentencji.

Dalej idącą apelację powodów, jako bezzasadną z mocy art. 385 k.p.c.
Sąd Odwoławczy oddalił (pkt. II sentencji).

O kosztach postępowania apelacyjnego należnych od pozwanej Spółdzielni (...)
z siedzibą w Ł. na rzecz J. S. (1) w wysokości 688 zł i B. i K. małż. B. w wysokości 330 zł orzeczono na podstawie art. 98
§ 1 i 3 k.p.c. oraz art. 100 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. mając na względzie taki sam stosunek wygrania i przegrania
przez strony niniejszej sprawy, jak w postępowaniu pierwszoinstancyjnym.